

Van élet a médiatörvényen túl is az Európai Parlamentben

A Policy Solutions elemzése a magyar EP-képviselők decemberi-januári munkájáról

Míg a magyar sajtóban a médiatörvényről szóló vitákkal, addig Brüsszelben szakpolitikai munkájukkal taroltak december-januárban a magyar európai parlamenti képviselők. Hat hét alatt ugyanis több „magyar” jelentést és szakbizottsági véleményt fogadott el az Európai Parlament, mint előtte több hónap során.

Az elmúlt időszak európai parlamenti törvényhozási munkája közül kiemelkedik az EU demokrácia-deficitjének csökkentését megcélzó „európai polgári kezdeményezéssel” kapcsolatos jelentés, melyet decemberben fogadtak el a képviselők. A jelentésért a szocialisták részéről Gurmai Zita volt felelős, és az elkészült rapport eddig az egyik legfontosabb - magyar EP-képviselőhöz köthető – munka a 2009-2014-es ciklusban. A másik kiemelkedő jelentéstevőnek, a néppárti Surján Lászlónak több mint egyéves munkáját koronázta végül siker: sok bizonytalanság után decemberben elfogadták az EU 2011-es költségvetését, melynek az EP-beli jelentéstevői feladatát ő látta el.

A fideszes Gál Kinga szintén eredményes időszakot tudhat maga mögött: előbb az alapvető jogok helyzetéről, majd a demokrácia- és az emberi jogok terjesztésének pénzügyi eszközéről szóló jelentése kapott széleskörű támogatást. Járóka Livia pedig az EP egyetlen roma származású képviselőjeként kapta meg az Európai Roma Stratégiáról szóló jelentés kidolgozását.

December végétől az EP képviselői a szakmai munka mellett erőteljesen kivették részüket a magyar belpolitikai harcok európai szintű csatáiban is. A magyar EU-elnökség vitájában Kósa Ádám védte meg jelyelvű felszólalásában a magyar kormányt, kijelentve, hogy „politikai boszorkányüldözésről” van szó a médiatörvény ügyében, és a Fidesz „számtalanszor bizonyította, hogy közös európai értékek mentén és a sajtószabadság érdekében dolgozik”. A magyar miniszterelnök strasbourgi expozéja után a szocialista Tabajdi Csaba is szót kért, és kifejtette, hogy az Unió „a magyar kormányért haragszik, nem ellene”, de több tagállamban Orbán Viktor „antidemokratikus lépéseit, gazdasági populizmusát, a médiatörvényt, a szélsőjobbal szembeni megengedő magatartását az európai uniós értékrenddel ellentétesnek ítélik meg”. Az MDF-es Bokros Lajos – aki alatt január hónapban igencsak billegett a képviselői szék, mivel pártjának új elnöksége megpróbálta visszahívni posztjáról - az Európai Konzervatívok és Reformisták képviselőcsoport nevében kritizálta a magyar kormányt felhívva a figyelmet arra, hogy „az otthon kialakuló káosz és diplomáciai romhalmaz elvonja a kormány és az európai közvélemény figyelmét Európáról”.

Azonban nem csak viták, hanem konszenzusos témák is jellemezték a magyar képviselők politikai munkáját: ilyen volt a magyar EU-elnökség prioritásai között is szereplő Duna-stratégia ügye. A szocialista Tabajdi Csaba és a fideszes Glattfelder Béla is egy platformra került: mindkét magyar agrárszakértő az Európai Unió tyúkketrecek megnagyobbítására vonatkozó javaslatát kritizálta élesen, kiemelve, hogy a tyúkok „jóléte” munkahelyek ezreit veszélyezteti.

A magyar EP-képviselők politikai munkája

December végétől az EP képviselői erőteljesen kivették részüket a magyar belpolitikai harcok brüsszeli csatáiban. A magyar EU-elnökség vitájában Kósa Ádám védte meg a magyar kormányt, kijelentve, hogy „politikai boszorkányüldözésről” van szó a médiatörvény ügyében, és a Fidesz „számtalanszor bizonyította már, hogy közös európai értékek mentén és a sajtószabadság érdekében, tisztelettel dolgozik.” A témában a Fidesz részéről a sajtóban legtöbbször szereplő két képviselő Deutsch Tamás és Szájer József. Deutsch a médiatörvény kapcsán egy nyilatkozatában kijelentette, hogy „nem fogják az újságírókat rabosítani”, és toborzást hirdetett meg az „elég a hazugságokból!” elnevezésű Facebook-csoporthoz. Deutsch a „filozófus-vitához” is hozzászólt: a német filozófusok levele kapcsán annak a meggyőződésének adott hangot, hogy Habermasék nem tudnak belenyugodni a kétharmados Fidesz-győzelembe. Szájer József az alkotmányozás egyik fő felelőseként folyamatosan nyilatkozott az új alaptörvény várható részleteivel kapcsolatban, de a nyugdíjkérdésben és a médiatörvény ügyében is megszólalt nyilvánosan. Előbbi esetben örömet fejezte ki, hogy több uniós dokumentumban is az állami nyugdíjpillér erősítését szorgalmazó javaslatokat talált, míg utóbbiban elismerte ugyan, hogy a médiatörvény időzítése nem volt a legszerencsésebb, de egyben azt is kijelentette, hogy e kérdésben „Európa a legundorítóbb arcát mutatta”. A plenáris ülésen eddig még egyszer sem felszólaló Bagó Zoltán a magyar sajtónak beszélt arról, hogy szerinte a magyar kormányt alulinformáltságából és politikai indíttatásából diszkriminálják. A magánnyugdíj-pénztári megtakarítások államosítása ügyében pedig a foglalkoztatási és szociális ügyekkel foglalkozó szakpolitikus, Öry Csaba állt ki a kormány mellett, kihangsúlyozva, hogy minden ország szuverén belső döntése, hogy milyen nyugdíjrendszert működtet.

A szocialistáktól Tabajdi Csaba és Göncz Kinga kritizálta a magyar kormányt az Európai Parlamentben. Az MSZP delegációvezetője az „Alapvető jogok helyzete az Unióban” témájú vitában kiemelte, hogy nem lát politikai akaratot az Európai Bizottságban, hogy betartassa az alapvető jogokat és jogsértési eljárást indítson a tagállamok, így Magyarország ellen. A médiatörvény mellett a magán-nyugdíjpénztári megtakarítások államosítását és a sztrájkjogról való törvény szigorítását kifogásolták a képviselők. Göncz Kinga és Herczog Edit még kérdéssel is fordult az Európai

Bizottsághoz: azt tudakolták, hogy sérti-e a tulajdonhoz való jogot a nyugdíjbefektetések államosítása, és hogy ezen intézkedések vajon hosszú távon megnyugtató és kielégítő megoldást jelentenek-e a növekvő számú nyugdíjas megfelelő nyugellátásának biztosítására.

Orbán Viktor miniszterelnök strasbourgi expozéja után Tabajdi kért szót, és – József Attilát idézve - kifejtette, hogy az Unió a magyar kormányért haragszik, nem ellene. A delegációvezető bár reménykedését fejezte ki a magyar EU-elnökség sikere iránt, megjegyezte, hogy „több uniós tagállamban, pártállástól függetlenül [Orbán Viktor] kormányának antidemokratikus lépéseit, gazdasági populizmusát, a médiatörvényt, a szélsőjoggal szembeni megengedő magatartását az európai uniós értékrenddel ellentétesnek ítélik meg”.

Az MDF-es Bokros Lajos – aki alatt január hónapban igencsak billegett a képviselői szék, mivel pártjának új elnöksége megpróbálta visszahívni posztjáról - az Európai Konzervatívok és Reformisták képviselőcsoport nevében kritizálta Orbán Viktor kormányát, felhívva a figyelmet arra, hogy „az otthon kialakuló káosz és diplomáciai romhalmaz elvonja a kormány és az európai közvélemény figyelmét Európáról”. Bokros számos magyar médiumnak is nyilatkozott belpolitikai kérdésekről: a Népszabadságban a kormány gazdaságpolitikáját, az Élet és Irodalomban annak pedig demokrácia-felfogását sérelmezte.

A jobbkios képviselők közül Morvai Krisztina és Szegedi Csanád december-január során rekordszámú, összesen 38 alkalommal kértek és kaptak szót a Parlamentben. Mindkét képviselő – bár közleményeik szerint ellenzik a médiatörvényt – a magyar kormány védelmére keltek az EP-ben, és felhívták képviselőtársaik figyelmét, hogy szerintük 2002 és 2010 között a mostaninál sokkal súlyosabb jogsértések történtek Magyarországon. Felszólalásai során Morvai Magyarország uniós tagságának megszűntét is kilátásba helyezte: a képviselő szerint „ha eljárás indul a médiatörvénnyel kapcsolatban Magyarország ellen, akkor a magyar nemzet követelni fogja az Európai Unióból való kilépésünket, és lesznek, akik követnek bennünket”. Szegedi Csanád szerint pedig a médiatörvélynél sokkal fontosabb ügy a Benes-dekrétumok eltörlése, a székely önrendelkezés, a „cigánybűnözés”, és „Gyurcsány Ferenc bebörtönzése”, így ezekkel kellene az Európai Uniónak foglalkoznia.

Szerbia társult taggá válásáról és leendő csatlakozásáról is vitázott a Parlament a vizsgált időszakban: ez ügyben Tabajdi Csaba örömet, Szegedi Csanád viszont fenntartásait fejezte ki. Míg Tabajdi szerint „Szerbiának példamutató kisebbségpolitikája van”, addig Szegedi úgy vélte, hogy „semmilyen valódi tartalommal bíró magyar önrendelkezést nem engedélyez a szerb hatalom”.

Azonban nem csak viták, hanem konszenzusos témák is jellemezték a magyar képviselők politikai munkáját, ilyen volt a magyar EU-elnökség prioritásai között is szereplő Duna-stratégia ügye. A fideszes képviselők – más országbeli EP-

képviselőkkel együtt – a Bizottsághoz címzett egyik kérdésükben arról érdeklődtek, hogy a Duna-stratégia juthat-e esetleg plusz forrásokhoz a kohéziós alapokban fel nem használt összegek átcsoportosításával. A szocialisták (Göncz Kinga, Herczog Edit és Tabajdi Csaba) pedig arra kérték az Unió végrehajtó szervét, hogy fejtse ki részletesen, hogyan kívánja biztosítani a stratégia megvalósítását. Tabajdi Csaba egy alkalommal Glattfelder Bélával is egy platformra került. Mindkét magyar agrárszakértő az EU-nak a tyúkketrecek megnagyobbítására vonatkozó javaslatát kritizálta élesen, amiatt, hogy az „állatjóléti” indíttatású változtatások túl nagy terhet rónának a gazdaságokra. A fideszes Járóka Lívia, illetve a szocialista Göncz Kinga és Tabajdi Csaba a roma népiirtás elismertetési lehetőségei iránt érdeklődő, Tanácshoz címzett kérdést is támogatásukról biztosították. Göncz emellett még újabb kérdést is intézett az uniós miniszterekhez a franciaországi roma kitoloncolásokkal kapcsolatban.

A magyar EP-képviselők szakmai munkája

Míg a magyar sajtóban a médiatörvényről szóló vitáinkkal, addig Brüsszelben szakpolitikai munkájukkal taroltak december-januárban a magyar európai parlamenti képviselők. Hat hét alatt ugyanis több „magyar” jelentést és szakbizottsági véleményt fogadott el az EP, mint előtte több hónapok során.

Ezen jelentések közül kiemelkedik az EU democráciadeficitjének csökkentését megcélzó európai polgári kezdeményezéssel kapcsolatos európai parlamenti jelentés, melyet decemberben 628-15 arányban (24 tartózkodás mellett) fogadták el a képviselők. A jelentésért a szocialista Gurmai Zita és a néppárti Alain Lamassoure volt felelős, és az elkészült rapport eddig az egyik legfontosabb - magyar EP-képviselőhöz köthető – munka a 2009-2014-es ciklusban.

Az egymillió uniós állampolgár által kezdeményezhető törvényalkotási folyamat lehetőségét minden politikai oldalról melegen dicsérték. A jelentéstevő Gurmai Zita kiemelte, hogy „az európai polgári kezdeményezés az első demokratikus eszköz, amely lehetőséget ad a polgároknak arra, hogy közvetlenül, személyesen rész vegyenek az EU politikájában”. A fideszes Kósa Ádám a 80 milliós európai fogyasztóközösség számára egy hatalmas lehetőségnek tartja az új intézményt, és megemlítette, hogy még a polgári kezdeményezés elfogadása előtt már volt olyan, hogy fogyasztóügyi kérdésben sikerült több mint egymillió aláírást összegyűjteni. Schöpflin György pedig emelkedett hangon egyenesen „az európai integráció egyik legfontosabb fejleményének” nevezte a kezdeményezést, mely szerinte hidat építhet az EU és az állampolgárok közé.

A néppárti Surján László több mint egyéves munkáját végül siker koronázta: sok bizonytalanság után decemberben végül elfogadták az EU 2011-es költségvetését,

melynek az EP-beli jelentéstevői feladatát ő látta el. Gál Kinga szintén eredményes időszakot tudhat maga mögött azzal, hogy az utóbbi hónapokban két jelentést is sikerrel fejezett be. Előbb az alapvető jogok helyzetéről, majd a demokrácia- és az emberi jogok terjesztésének pénzügyi eszközéről szóló jelentése kapott széleskörű támogatást.

Járóka Livia az EP egyetlen roma származású képviselőjeként kapta meg az Európai Romastratégiáról szóló jelentés kidolgozását. A dokumentum – mely a soros magyar elnökség romastratégiára vonatkozó prioritása miatt Magyarországon is kiemelt figyelmet élvez, és amelyet Kósa Ádám a plenáris ülésen nyíltan is megtámogatott – már megkapta a szakbizottság jóváhagyását. A jelentésről a szocialista Göncz Kinga írt szakbizottságában véleményt, és több tucat módosító-indítványt is beadott a stratégiához. Módosítókat a jobbkos Szegedi Csanád is javasolt: elsősorban a romák hátrányos megkülönböztetéséről szóló passzusokat szeretne volna törölni a dokumentumból.

A fideszes képviselők közül Deutsch Tamás is sikerrel zárhatta le jelentését a költségvetési ellenőrző bizottságban, melyet a háztartások vízellátására fordított pénzek hatékonyságáról készített. Pelczné Gáll Ildikó is pontot tehetett rapportóri megbízatása végére: a képviselőasszony versenypolitikáról állított össze jelentést. A magyar belpolitikai aktivitása mellett Szájer József is készített az utóbbi hónapokban jelentést, ezúttal a Bizottság végrehajtási hatásköreinek tagállami ellenőrzési mechanizmusairól.

A magyar néppárti képviselők közül Deutsch Tamás és Hankiss Ágnes egy-egy véleményt is készített. Deutsch az utóbbi hónapokban többször is mutatta elkötelezettségét a kohéziós politika fenntartása mellett – ennek most véleményében adhatott hangot. Hankiss Ágnes az átláthatóság ügyét tűzte zászlójára, az EU-s dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférés bővítéséről szóló véleményében, melyet szakbizottsága szintén elfogadott.

Saját szűkebb szakterületén maradt decemberben és januárban a Fidesz két zöld-témákkal foglalkozó szakpolitikusa. Áder János sikerként értékelte, hogy a 2011-es költségvetésben sikerült egy félmillió eurós tételt az ivóvízbázisok védelmének céljára megjelölni, illetve a cancuni klímacsúcsot félsikernek tartva egy kötelező, szankcionálható megállapodást tart csak elfogadhatónak a Kyotói megállapodás folytatásaként. Gyürk András a panelrekonstrukciós programok jövőbeli finanszírozásának fontosságát emelte ki, melynek más energiahatékonysági projektek mellett mindenképpen helyet biztosítana a 2013 utáni uniós költségvetésben is. A Fideszesek egy kezdeményezésükben pedig a fogyatékosokkal élő új módon történő nemzetközi ábrázolására tettek javaslatot – a régi, kék háttér előtt ülő tolókcosis személy helyett.

A szocialista képviselők is számos szakbizottsági véleményt tettek le az asztalra. Tabajdi Csabának az EU-ban tapasztalható fehérjehiányról írt dokumentumát fogadta el az EP Környezetvédelmi Bizottsága, míg Herczog Edit az európai műholdas rádiónavigációs programok félidős felülvizsgálatáról írt véleménytervezetet. A képviselőasszony az év elején igen aktív volt a kis- és közepes vállalatok témájában: a kkv-k uniós finanszírozásáról kérdezte az Európai Bizottságot, és csatlakozott az erről szóló ötpárti uniós állásfoglalási indítványhoz is. Herczog emellett még a Népszabadságban írt publicisztikájában is foglalkozott a kérdéssel. Gurmai Zita - a már említett rapportóri munkáján túl - az Európai Unió és Afrika stratégiai partnerségének jövőjéről nyújtott be állásfoglalási indítványt, és számos módosító-javaslatot írt a nők és férfiak egyenlőségéről szóló legújabb jelentéshez.

Két teljesen különböző témában volt kíváncsi az Európai Bizottság véleményére a Jobbik. Amíg a már Beregszászon is képviselői irodát nyitó Kovács Béla azt kifogásolta, hogy az új-zélandi import bárányhúst muszlim „halal” módon vágják le, mely állatkínzásnak minősül, addig Szegedi Csanád az Eurostattól próbálta elkérni az Unión belüli romák migrációjára vonatkozó adatokat.

Bíró Nagy András – Boros Tamás

A szerzők a Policy Solutions elemzői